

Den 14. februar 1992

NOTAT

til

Folketingets Markedsudvalg

Forholdet mellem Den Europæiske Union og WEU indtil 1996

1. Traktaten om Den Europæiske Unions artikel J.4 behandler forholdet mellem Den Europæiske Union og Vestunionen (WEU). Det hedder i artikel J.4, stk.1, at »Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter alle spørgsmål vedrørende Den Europæiske Unions sikkerhed, herunder udformningen på lang sigt af en fælles forsvarspolitik, som med tiden vil kunne føre til et fælles forsvar«.

Formuleringerne om en fælles forsvarspolitik og et fælles forsvar er ikke-bindende hensigtserklæringer og ikke udtryk for, at der er truffet nogen form for konkrete beslutninger herom.

Men de forsvarsmæssige aspekter af sikkerhed er dækket af traktatteksten og vil altså kunne drøftes inden for Unionen. Iværksættelse af afgørelser og aktioner, der har indvirkning på forsvarsområdet, vil derimod blive overladt til WEU, jf. artikel J.4, stk. 2: »Unionen anmoder Den Vesteuropæiske Union (WEU), der udgør en integrerende del af udviklingen af Den Europæiske Union, om at udarbejde og iværksætte de af Unionens afgørelser og aktioner, der har indvirkning på forsvarsområdet. Rådet vedtager i forståelse med WEU's institutioner de nødvendige praktiske bestemmelser«.

WEU bevares altså som en selvstændig organisation, der anmodes om at forberede og gennemføre de af Unionens beslutninger, der har indvirkning på forsvarsområdet, og som derfor ikke kan gennemføres af Unionen selv.

»De nødvendige praktiske bestemmelser« i sidste del af artikel J.4, stk. 2, kan dels være den generelle etablering af tætte arbejdsrelationer mellem Unionen og WEU, herunder koordinering af mødetidspunkter og -steder, harmonisering af formandskaber, etablering af sekretariatssamarbejde og underretning/ind-

dragelse af Kommissionen, dels den nødvendige ad hoc koordination i konkrete tilfælde af arbejdsdeling mellem Unionen og WEU.

2. Ifølge artikel J.4, stk. 3, er »Spørgsmål, der har indvirkning på forsvarsområdet, og som er omfattet af denne artikel, ikke undergivet fremgangsmåden i artikel J.3.«

Det indebærer, at forsvarsmæssige aspekter af sikkerhed ikke kan gøres til genstand for fælles aktion. Beslutninger, der vedrører forsvarsmæssige aspekter af sikkerhed, kan derfor kun træffes med enstemmighed.

Det understreges i artikel J.4, stk. 4, at »Unionens politik i denne artikels betydning berører ikke den særlige karakter af visse medlemsstaters sikkerheds- og forsvarspolitik og skal overholde de forpligtelser, som visse medlemsstater har i henhold til den nordatlantiske traktat, og skal være forenelig med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der er fastlagt inden for dens rammer«.

Formuleringen sikrer overensstemmelse med den i NATO fastlagte politik og er derfor central efter dansk opfattelse.

3. WEU-landene vedtog i forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Maastricht i december 1991 en erklæring om WEU's forbindelser med Den Europæiske Union og med NATO.

I erklæringen om WEU's forbindelser til Den Europæiske Union hedder det, at »Målet er, at WEU i etaper skal udbygges til at være forsvarskomponenten i Den Europæiske Union. Med dette for øje er WEU rede til efter anmodning fra Den Europæiske Union at udarbejde og iværksætte de unionsafgørelser, der er af betydning for forsvarsområdet«.

WEU-landene har dermed erklæret sig rede til at udarbejde og iværksætte de afgørelser og aktioner af betydning for forsvarsområdet,